

Про вживання термінів у професійному спілкуванні освітян

Дедалі більшої актуальності набуває проблема насичення української літературної мови запозиченими словами і сполученнями слів, зокрема англіцизмами. Існує ще одна загрозна тенденція – використання неадаптованих, неузгоджених із нормами літературної мови одиниць.

Реформа освіти, її нові стандарти спонукають освітян до пошуку актуальних форм конструктивного спілкування та обміну ідеями й досвідом. Нерідко заручником цих пошуків стає сучасний лексикон, адже введення в обіг англіцизмів може бути ознакою як оновлення поняттєвої бази педагогіки, так і підміни оновлення нововведеними словами.

Складне слово **чек-лист** неприйнятне з погляду норм української літературної мови, оскільки **лист**, маючи кілька значень (1) «тонкий шматок якого-небудь матеріалу»; 2) «писаний текст, призначений для повідомлення про що-небудь, для спілкування з кимось на відстані»; 3) «офіційний або грошовий документ») (Словник української мови: в 11 т., т. 4, 1973, с. 491), у жодному зі значень не може бути вжитим у складі цієї лексичної одиниці. В англійській мові лексема **checklist** утворена від **check** «перевірка» і **list** «список», а саме слово означає «контрольний список», «повний список», «перелік», «опис», «реєстр» (Webster's Third New International Dictionary of the English Language, 1981, с. 382). Отже, це запозичення можна замінити одним із наведених відповідників: **реєстр ключових компетентностей**, **список ключових компетентностей** тощо.

Щодо словосполуки **освітній коворкінг**, то англійське слово **co-working** містить префікс **co-**, якого немає в українській мові і який передає поняття спільності, колективності, об'єднання тощо (Webster's Third New International Dictionary of the English Language, 1981, с. 431). Цим словом позначають організацію праці людей, що виконують свою роботу в межах спільного простору; також це одночасне проведення заходів в окремих групах на спільному майданчику. Залежно від

змісту, який мовець хоче вкласти в це поняття, запозичення *коворкінг* можна замінити усталеними словами і словосполученнями: *науково-практична конференція, семінар, семінар-практикум, майстер-клас, круглий стіл, дискусія*.

Словосполучення *мейнстрім підвищення кваліфікації* є вільним, воно не належить до галузі педагогічної термінології, а тому не має прямого термінологічного відповідника. Слово *мейнстрім* зафіксоване в сучасних лексикографічних працях зі значенням «основний напрям політичного і соціального життя» (Словник української мови: в 11 т. Додатковий том, кн. 2, 2017, с. 38). В англійській мові його вживають у значенні «головна тенденція» (The Concise Oxford Dictionary of Current English, 1990, с. 715). Іншими словами, *мейнстрім підвищення кваліфікації* — це «головна тенденція в галузі підвищення кваліфікації».

Отже, ми рекомендуємо замінити терміносполуку *освітній коворкінг*, слово *чек-лист* і вільне словосполучення *мейнстрім підвищення кваліфікації* вищенаведеними нормативними відповідниками.